

1. UVOD

“Tržište nikada nije zasićeno dobrim proizvodom, ali je vrlo brzo zasićeno jednim lošim”.

Henry Ford

Nekada su postojali različiti oblici razmjene robe. Prvi oblik razmjene je trampa, gdje se mjenjala, odnosno trampila roba za robu. Ovakav način razmjene je bio veoma komplikovan proces, te dolazi do pojave novca kao načina za poboljšanje postojećih uslova razmjene. Osnovne funkcije novca su: mjera vrijednosti, sredstvo razmjene, blago i svjetski novac.

Mjera vrijednosti – novac svojim različitim količinama mjenja vrijednost roba.

Sredstvo razmjene gdje se kao posrednik u razmjeni pojavljuje novac.

Novac kao blago – novac tada nije više u opticaju i počinje se akumulirati.

Svjetski novac pruža mogućnost da robe koje su proizvedene u različitim zemaljama svijeta budu jednake i međusobno uporedive.

Sama riječ finansijsko tržište, veže se za finansije i novac. Finansijsko tržište možemo definisati kao organizovano mjesto gdje dolazi do ponude i potražnje finansijskih sredstava, te cijena tih sredstava zavisi upravo od ponude i potražnje. Kao jedan od dijelova finansijskog tržišta je i novčano tržište.

Novčano tržište, kao veoma značajan dio finansijskog tržišta, predstavlja poseban oblik kupovine i prodaje kratkoročnih hartija od vrijednosti, novca i drugih likvidnih sredstava. Dalja obrada novčanog tržišta biće prikazana je u ovom radu.

1.1 Predmet i problem istraživanja

Predmet rada ogleda se u istraživanju funkcionisanja i razvijenosti novčanog tržišta u Bosni i Hercegovini. Funkcionisanje tržišta novca se mijenja u zavisnosti od zemalja. Najvažniju ulogu za njegovo funkcionisanje ima Centralna banka BiH, koja je i njegov aktivan učesnik.

Novčano tržište je veoma slabo razvijeno, što povlači sa sobom veliku zaduženost, nemogućnost kreditiranja i rijetkost zajmova od strane banaka. Problem ovog istraživanja je upravo u velikoj nerazvijenosti tržišta novca u Bosni i Hercegovini, jer je onemogućeno obavljanje mnoštva poslova kojim bi se sticale zarade i stvorili povoljniji uslovi.

1.2 Svrha, cilj i značaj istraživanja

Svrha istraživanja je da se dokaže razlog nerazvijenosti tržišta u Bosni i Hercegovini te da se tabelarno i grafički prikažu kretanja ekonomskih faktora na novčanom tržištu BiH, u periodu od 5 godina.

Cilj istraživanja novčanog tržišta je da se osmisle novi načini uvođenja novčanog tržišta u BiH koji bi pomogli ostvarivanju većih prinosa od strane banaka, mogućnosti emitovanja vlastitih hartija od vrijednosti od strane CB kao i šanse za pozajmljivanjem i zaduživanjem kod drugih banaka.

Značaj istraživanja novčanog tržišta je u definisanju mogućih problema te pronalaženju rješenja, kako bih se poslovanje na ovom tržištu poboljšalo i njegovi učesnici bili zadovoljni.

1.3 Hipoteza istraživanja

Hipoteza istraživanja glasi:

- Novčana masa u BiH se povećava zbog sve većeg učešća stranih novčanih sredstava.

1.4 Metode istraživanja

Tokom izrade rada korištene su metode čijom primjenom su stvorene šanse za ostvarenje društvenog i naučnog cilja istraživanja.

Istraživanja su vršena na osnovu studije slučaja, opšte prakse i primjera iz prakse te na osnovu analitičkih metoda.

1.5 Struktura rada

Rad sadrži 4 dijela koji su vezani za razvoj novčanog tržišta.

Prvi dio rada, uvodni dio, sastoji se od pojmova novca i novčanog tržišta, predmeta i problema istraživanja te cilja i značaja istraživanja. Ovaj dio se takođe sastoji od glavne hipoteze te metoda istraživanja.

Drugi dio, sastoji se od opštih karakteristika i poslova na novčanom tržištu, tehnologije rada i funkcionisanja tržišta, te instrumenata novčanog tržišta.

Treći dio, analizira specifičnosti novčanog tržišta.

Četvrti dio istražuje novčanu masu bankarskog sektora.

Na kraju rada se nalazi literatura, pomoćna literatura sa Interneta, kao i spisak tabela, slika i grafikona koji se nalaze u radu.